

מראי מקומות - יבמות

נח:

אבל הכא, מה שאוכלת הוא מחמת ריחוק ממנו, וא"כ בזה לא אמרי' דיש לו להאכילה הכא בביאה פסולה.

ג. כהן גדול שקדש את הקטנה ובגרה תחתיו מהו
 פרש"י דהשאלה היא אם מותר לו לכונסה משבגרה או לא. וכ' תוס', דמשמע מפרש"י דכך הבין שמואל השאלה, והק' דמהגמ' לא משמע כן, ולכן פי' באופ"א, דסבר שמואל דהשאלה היא אי דלא חשיב משתמרת לביאה פסולה, כיון דהקידושין הי' בהיתה, או דחשיב משתמרת לביאה פסולה, כיון דסכ"ס משתמרת היא לביאה פסולה [ואם נתארמלה או נתגרשה, פסולה לתרומה]. והי' יכול שמואל להשיב דבאמת ביאה כשרה היא, ומותר לכונסה, אלא לפי דברי השואל השיב. ולפי רש"י יש לעי' קצת, מהי הסברא לדמות הפסול חללות להדין דצריכה להיות בתולה בשעת לקיחתה, הרי ודאי חללות תלוי' בביאה. וכ' הרמב"ן דקס"ד דהשאלה היתה בביאור קרא דכי אם בתולה מעמיו יקח אשה, מהו הביאור של "קייחה", האם קייחה היא שעת האירוסין, או דלמא היא שעת הנישואין. וע"ז הביא ראי' ממתני', דהדין דנתחללה הוא מקרא דכתיב אלמנה וגרושה וכו' לא יקח, וע"ז כתיב לא יחלל, וזהו ג"כ חילול האשה, וא"כ נראה דהא ד"לא יקח" היינו נישואין. וע"ז השיב לו דמה דאמרי' דבנישואין הוא, זהו משום דכתיב בי' ולא יחלל זרעו, כל היכא דאיכא פסול זרעו, דהיינו בביאה, שייך חילול דידה ג"כ [משא"כ היכא דלא כתיב זרעו, אין ראי' כלל דקייחה היינו נישואין].

א. יש לו אח חלל דברי הכל אינה אוכלת
 פרש"י, משום דמשתמרת לביאה פסולה. והק' הקרן אורה, למה צריך לזה, הרי קנוי' היא קצת ליבם, וא"כ מחמת הא ד"אשת חלל" היא אסורה בתרומה, לא משום דפוסלה, אלא משום דקנוי' היא למי שדינו כישראל. ובאמת ע' במאירי שהביא פי' כזה לבאר הגמ', וע"ע בריטב"א, שמשמע דמצרף ב' הפשטים. ובביאור דברי רש"י, כ' במשנת ר' אהרן (כ"ה, ג', וכ"כ בשיעורי ר' דוד פוברסקי קל"ו) דרש"י אזיל בזה לשיטתו בכתובות ס"ז, דס"ל דהא דיבם אינו מאכיל השומרת יבם מן התורה הוא, וא"כ, כשם שאינו מאכילה, כך אין קניינו יכול לפוסלה, וא"כ צריך הסברא דמשתמרת היא לביאה פסולה. ובדעת המאירי, י"ל דס"ל כמש"כ תוס' לקמן (ז"ט) דדין זה אינו אלא מדרבנן והקרא אסמכתא, וא"כ שפיר יכול לפוסלה כיון דמדאורייתא יש לו קנין בה שהוא סגי להאכילה, וא"כ ה"ה שיש לו קנין דיכול לפוסלה.

ב. הכא נמי יש לו להאכילה בחוזרת
 פי' הריטב"א, לאו דוקא יש לו להאכיל, דהא ודאי הוא אינו מאכילה, אלא הכי קאמר, כי בסבתו היא אוכלת, כי ע"י גירושיה הוא מאכילה, שחוזרת לתרומת בית אביה, דהא אין לה זרע ממנו. וכיון שכן, גם לא נפסלה עתה מתרומת בית אביה מפני מאמרו של זה, ואע"פ שמשתמרת לביאה פסולה. וע"ז השיבה הגמ' דחוזרת פסקה מיני', וכו', וביאר הריטב"א, דהתם הוא מאכיל מחמת קנינו, ולכן י"ל דכיון דמאכיל במקום אחר, גם יכול להאכילה עכשיו, אע"פ שאסורה לו.